מהדורה למורה – שיטת הבלש · חידון

- מטרה: לבדוק הבנה: שורשים, גזרות, בניינים וכללים.
- זמן מומלץ: 25 דקות
- מסלול: רגיל · חט״ב–תיכון

הנחיות להפעלה

- המוסכמה בערכה: אות נחה או חסרה נרשמת כ־י/ו (פ״י/ו, ע״ו/י) או י/ה (ל״ה/י); בתשובות התלמידים יש לקבל גם ו׳ או י׳ לבד (למשל ק־ו־ם, ש־י־ר, ב־נ־ה), וגם נ־ג־ש / נ־פ־ל בפ״נ.
- רצוי להפעיל את הדף אחרי הפעילות המקבילה באתר: חידון (שיטת הבלש).

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	ג – י/ו־ב־ל
	2	א – כ־ב־י/ה
	3	ג – כ־י/ו־ן
	4	א – ק־י/ו־ם
	5	ד – ע״ו/י
	6	א – ל״ה/י
	7	ג – ל״ה/י
	8	א – מעבירים ל„הוא אתמול״
	9	א – נ׳ בהתחלה
	10	ב – פיעל
	11	ד – הפעיל
חלק ב׳	1	נכון
	2	לא נכון – אות נחה נכתבת ולא נשמעת, או נעלמת
	3	נכון
	4	לא נכון – רומז שחסרה נ׳ בהתחלה (פ״נ)

חלק	#	תשובה
	5	נכון
	6	לא נכון – האות האחרונה
חלק ג׳	1	דגש באות הראשונה ← נ׳ חסרה (נ־פ־ל); בלי דגש ← י/ו באמצע (ק־י/ו־ם).
חלק ד׳	—	צעדים בסדר נכון, שורש נכון, נימוק לפי סימן (דגש / אות נחה / „הוא אתמול״).

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

שיטת הבלש · חידון – דף תרגול

בדף זה תתרגלו חידון – שיטת הבלש: איך מוצאים שורש חסר. עבדו לפי חמשת צעדי הבלש: „הוא אתמול", בניין, השמטת מוסיפות, ספירה, החלטה.

חלק א׳ – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה השורש של „הוּבַל״?

א) ב־י/ו־ל ב) נ־ב־ל ג) י/ו־ב־ל ד) ב־ל־י/ה

2. מה השורש של „כִּבָּה״?

א) כ־ב־י/ה ב) נ־כ־ב ג) כ־י/ו־ב ד) י/ו־כ־ב

3. מה השורש של „הֻכִּין״?

א) י/ו־כ־ן ב) נ־כ־ן ג) כ־י/ו־ן ד) כ־ן־י/ה

4. מה השורש של „קוֹמֵם״?

א) ק־י/ו־ם ב) נ־ק־ם ג) ק־ם־י/ה ד) י/ו־ק־ם

5. לאיזו גזרה שייך „עוֹרֵר״?

א) פ״י/ו ב) ל״ה/י ג) פ״נ ד) ע״ו/י

6. לאיזו גזרה שייך „לִבְנוֹת״?

א) ל״ה/י ב) ע״ו/י ג) פ״י/ו ד) פ״נ

7. לאיזו גזרה שייך „הִשְׁתַּנָּה״?

א) פ״נ ב) פ״י/ו ג) ל״ה/י ד) ע״ו/י

8. מה עושים בצעד הראשון?

א) מעבירים ל„הוא אתמול״ ב) סופרים אותיות ג) מוסיפים י/ו

9. נשארו 2 אותיות ויש דגש בראשונה. מה חסר?

א) נ׳ בהתחלה ב) י/ו באמצע ג) ה׳ בסוף

10. באיזה בניין „עוֹרֵר״?

א) קל ב) פיעל ג) הפעיל ד) הופעל

11. באיזה בניין „הִפִּילָה"?

א) נפעל ב) קל ג) פיעל ד) הפעיל

חלק ב' – נכון או לא נכון?

סמנו נכון / לא נכון. אם לא נכון – תקנו בעל פה או בשוליים.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	הצעד הראשון בשיטת הבלש הוא להעביר את הפועל ל„הוא אתמול".	○	○
2	אות נחה היא אות שנכתבת ותמיד נשמעת.	○	○
3	אם אחרי השמטת המוספיות נשארו 2 אותיות בלי דגש – חסרה י/ו באמצע.	○	○
4	דגש באות הראשונה שנשארה רומז שחסרה ה' בסוף.	○	○
5	בפועל הִפִּיל השורש הוא נ־פ־ל.	○	○
6	„ל"ה" פירושו שהאות האמצעית בשורש היא ה'.	○	○

חלק ג' – שאלות פתוחות

1. הסבירו מה ההבדל בין הִפִּיל להֻקַּים בדרך למציאת השורש.

חלק ד' – השאלה הכי קשה

איזו שאלה בחידון הייתה הכי קשה? הסבירו מה הטעה ואיך תזהו בפעם הבאה.

- כתבו את הכלל במילים שלכם

כרטיס יציאה

השורש של „הֵרִים" הוא: ____

הסימן שהכי עוזר לי לזהות את הגזרה:

דבר אחד שעדיין מבלבל אותי: